

Deel 1: Enquête ITINERA – SeGEC 2015

Enquête over het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) in het onderwijs

Jean Hindriks (Itinera en UCL)

A. Beschrijving

Resultaat van een samenwerking tussen de koepel van het Franstalig katholiek onderwijs SeGEC en het Itinera Institute.

Enquête uitgevoerd in november-december 2014, ook in de Vlaamse Gemeenschap (zij het met minder succes).

Online enquête die een tiental minuten in beslag neemt en 46 vragen omvat.

Structuur van de enquête (gedetailleerde antwoorden in bijlage)

1. Identificatie van de respondenten: vragen 1 tot 9
2. Beschrijving en gebruik van de infrastructuur en het materiaal: vragen 10 tot 18
3. Houding tegenover ICT en uitdagingen die hun gebruik met zich meebrengt: welke toegevoegde waarde? vragen 19 tot 25
4. Evaluatie van het project 'Digitale school': vragen 26 tot 37, en van het project 'Cyberklas': vragen 38 tot 39
5. Het probleem van de kostprijs: vraag 40
6. Impact, gevaren en voordelen van digitalisering op school: vragen 41 tot 44
7. Evaluatie van de enquête: vragen 45 tot 46

Alle vragen zijn gesloten vragen waarop één antwoord of verscheidene antwoorden mogelijk zijn, behalve

- vragen 2 en 3: geografische lokalisatie
- vragen 43 en 44: gevaren en voordelen van digitalisering
- vragen 45 en 46: evaluatie van de enquête

B. Voornaamste resultaten en lessen

1. Identificatie van de respondenten

Resultaten: 696 respondenten vulden de enquête in

- Voor het overgrote deel mensen uit het vrij gesubsidieerd katholiek onderwijs: 623 antwoorden, d.w.z. 89,51 %.
- 556 respondenten wonen in het Waals Gewest, 116 in het Brussels Gewest (14 gaven geen precieze woonplaats op). Er zijn geen significante verschillen tussen de antwoorden van Walen en Brusselaars, behalve voor het project 'Digitale school' dat uitsluitend in het Waals Gewest loopt.
- Alle onderwijsniveaus, onderwijsvormen en studierichtingen zijn vertegenwoordigd, van het kleuteronderwijs tot het einde van het middelbaar onderwijs, met een kleiner aandeel van de antwoorden (7,62 %) uit het onderwijs voor sociale promotie.
- De twee grote categorieën van respondenten zijn directeurs (34,63 %) en leerkrachten (58,05 %). Ook enkele ICT-coördinatoren (5,17 %).
- Op het vlak van anciënniteit zijn de vier tienjarige leeftijdsgroepen evenwichtig vertegenwoordigd (+/- 25 % per groep). Gezien de algemene leeftijdsverdeling binnen het personeelsbestand hadden we paradoxaal genoeg kunnen aannemen dat de jongeren minder goed vertegenwoordigd zouden zijn en dat de ouderen beter vertegenwoordigd zouden zijn in de enquête. Maar de uitsplitsing van de resultaten tussen leerkrachten en directeurs toont dat het gewicht van de (logischerwijs grotere) anciënniteit van de directeurs de verhoudingen uit evenwicht brengt. Voor wat de leerkrachten betreft, stemt de verdeling binnen de enquête overeen met de algemene verdeling.
- De helft van de respondenten acht zichzelf voldoende competent op het vlak van ICT; de andere helft vindt zichzelf veeleer weinig competent.

2. Infrastructuur en materiaal

Lessen

Ondanks de bescheidenheid van de materiële middelen waarover zij kunnen beschikken, mobiliseren de scholen proactief deskundige krachten voor de ICT. Dit zou de overheid ertoe moeten aanzetten om de scholen behoorlijk uit te rusten, zodat ze in staat zijn om dit grote avontuur – waartoe ze zich bereid tonen – aan te vatten.

Resultaten

- Het aantal beschikbare computers per instelling blijft bescheiden. De helft van de respondenten schat dat zijn/haar instelling over niet meer dan 20 computers beschikt, en soms zelfs over minder.
- Het aantal IWB's (*Interactive WhiteBoard*) is nog beperkter: 1/3 van de respondenten geeft aan dat er in zijn/haar school geen zijn, terwijl een kleine helft meent dat minder dan 10 % van de klaslokalen hiermee uitgerust is. Op dit punt verschillen de directeurs en de leerkrachten van mening: bijna dubbel zoveel directeurs stellen dat hun school over geen IWB's beschikt en meer leerkrachten zeggen dat 1 tot 10 % van de klassen in hun school hiermee uitgerust is.
- Aan de andere kant, wanneer scholen over uitrusting beschikken, menen de respondenten dat de benuttingsgraad bevredigend is en laten de directeurs zich nog positiever uit over deze benuttingsgraad dan de leerkrachten.

- Volgens 2/3 van de respondenten beschikt hun instelling over deskundige krachten op het vlak van ICT, ook al menen zij soms dat hun aantal onvoldoende is, terwijl slechts 1/3 van de respondenten antwoordt niet over dergelijke krachten te beschikken.

3. Houding en uitdagingen

Lessen

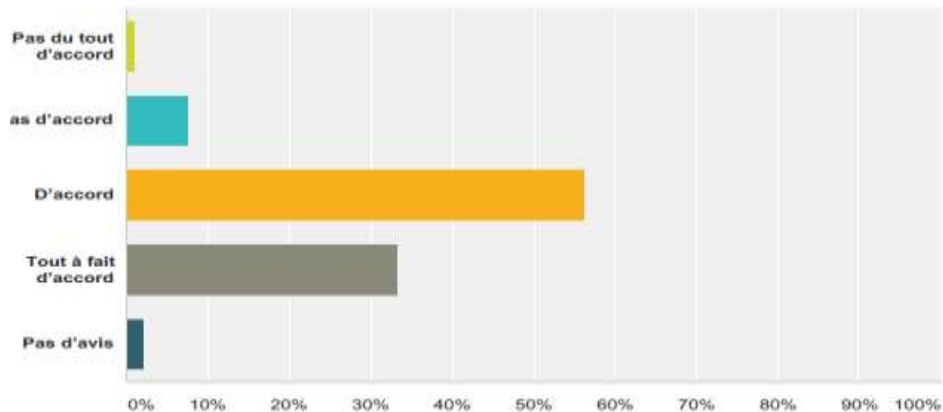
Op dit punt leverde de enquête de mooiste verrassing op. De respondenten maken er geen geheim van dat zij het gebruik van ICT op school nuttig achten. Hun engagement ten aanzien van het gebruik van ICT lijkt een onomkeerbare keuze waar zij geen spijt van lijken te hebben. Zij wensen ook dat dit engagement wordt ondersteund door middel van een vorm van begeleiding. Verrassend zijn ook de verdiensten die zij opsommen: de respondenten menen dat het gebruik van ICT de mogelijkheid biedt om de pedagogische praktijken te diversifiëren, op dit vlak verder te innoveren, de leerlingen te motiveren en beter te evalueren, en om de samenwerking tussen de leerkrachten te bevorderen.

Resultaten

- De grote meerderheid (meer dan 80 %) van de respondenten meent dat het gebruik van ICT kansen biedt voor pedagogische vernieuwing en de leerlingen motiveert om actiever aan de lessen deel te nemen. Meer dan 2/3 meent dat het gebruik van ICT de mogelijkheid biedt om de strijd aan te binden met mislukking en schooluitval, en om werk te maken van een gedifferentieerd onderwijs dat de slaagkansen van alle leerlingen ten goede komt.
 - Om een efficiënt gebruik van ICT te garanderen, achten de respondenten begeleiding noodzakelijk: 2/3 van de respondenten wil dat dit gebeurt via een deskundige die minstens halftijds in de instelling aanwezig is, de helft wil graag opleidingen.
 - De antwoorden op de vraag naar de toegevoegde waarde van het gebruik van ICT behoren ongetwijfeld tot de meest interessante. De 5 antwoorden die het vaakst werden gegeven, zijn namelijk:
 - Onderwijspraktijken diversifiëren (82 %)*
 - Innoveren op het vlak van onderwijspraktijken (69 %)*
 - De leerlingen motiveren (61 %)*
 - Permanente evaluatie en zelfevaluatie van de leerlingen (42 %)*
 - Samenwerking tussen de leerkrachten bevorderen (41 %)*
- We merken op dat 'de leerkrachten motiveren' pas op de 6e plaats komt (30 %).

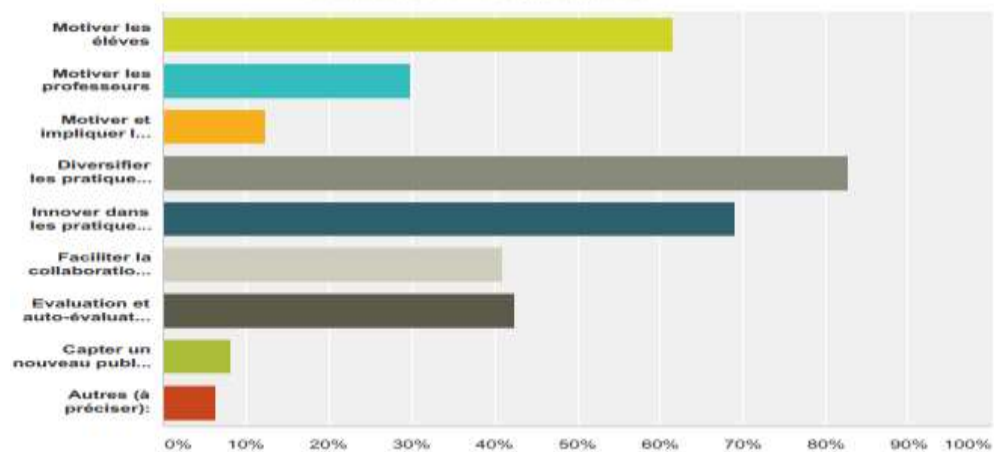
Q21 Dans quelle mesure êtes-vous d'accord avec l'affirmation suivante : "Les TICE peuvent aider à motiver les élèves à participer plus activement aux cours" ?

Beantwoord: 607 Overgeslagen: 89

Q25 Valeur ajoutée des TICE? Que peut-on faire avec les nouvelles technologies de l'information et de la communication en matière pédagogique que l'on ne pouvait pas faire avant?

Beantwoord: 568 Overgeslagen: 128

4. Evaluatie van 2 projecten

Lessen

De evaluaties van de 2 projecten ('Digitale school' en 'Cyberklas') bevestigen voorgaande resultaten, aangezien het verbeteren van de pedagogische praktijken en het motiveren van leerlingen en leerkrachten ook tot de doelstellingen van deze projecten behoort. Pijnpunten blijven het gebrek aan opleiding en de krappe budgetten. De antwoorden ontcrachten overigens de heersende opvatting als zouden de informaticakolalen onderbenut zijn.

Resultaten

- Het project 'Digitale school' heeft enkel betrekking op de scholen in het Waals Gewest (dus niet die van het Brussels Gewest, ook al hebben 13 Brusselaars de vragen beantwoord!). Dankzij de uitsplitsing van de resultaten voor het Waals Gewest en het Brussels Gewest konden de 'legitieme' respondenten afzonderlijk worden bekeken. 124 van deze respondenten denken dat hun school bij dit project betrokken is. De voornaamste lessen die werden getrokken:
De doelstellingen die de school wil verwezenlijken met dit project: in de eerste plaats de pedagogische praktijken verbeteren (meer dan 80 %) en in tweede instantie de leerlingen (60 %) en de leerkrachten (32 %) motiveren. Dit zijn dezelfde doelstellingen als deze die werden aangehaald door de respondenten die nog niet bij het project betrokken zijn maar dit wel zouden willen.
De problemen die werden aangehaald, zowel door de respondenten die bij het project betrokken zijn als door deze die eraan zouden willen deelnemen, zijn enerzijds het gebrek aan opleiding van de leerkrachten, en anderzijds het ontbreken van budgetten voor het materiaal en het onderhoud ervan, alsook voor de ondersteuning.
- De respondenten, die de benuttingsgraad van de ICT-infrastructuur op school bevredigend achten, bevestigen dit door ook te stellen dat de informaticakolalen die in het kader van het project 'Cyberklas' werden uitgerust, goed worden gebruikt. Slechts 13% vindt dat er onvoldoende gebruik van wordt gemaakt.

5. Kostprijs

Lessen

De kostprijs wordt door 73,01 % van de respondenten een obstakel genoemd voor het gebruik van ICT op school.

6. Impact, gevaren en voordelen

Lessen

De overtuiging dat een digitale infrastructuur een impact heeft op de schoolkeuze van de ouders wordt niet door iedereen gedeeld. De voordelen die door de respondenten worden aangehaald bevestigen overigens de voornaamste aspecten die werden aangehaald als een toegevoegde waarde van het gebruik van ICT. De gevaren waarop werd gewezen, zijn de misbruiken die mogelijk zijn door de toegang tot het internet en het slechte gebruik van ICT, in combinatie met een zekere incompetentie of een gebrekkige kennis, of die worden veroorzaakt door technische problemen.

Het is interessant om op te merken dat de sociale impact op zeer verschillende manieren wordt beoordeeld: sommigen denken dat het gebruik van ICT de sociale breuklijnen zal accentueren, terwijl anderen menen dat deze hierdoor zullen vervagen. Dezelfde tegenstelling zien we wanneer het gaat over de impact van het gebruik van ICT op het gedrag van de leerlingen: sommigen denken dat dit hen

zal motiveren, hun creativiteit zal stimuleren en hen actiever zal maken, terwijl anderen vrezen dat het gebruik van ICT hen passief maakt, hun afhankelijkheid van schermen zal vergroten en hun creativiteit beknot.

C. Vergelijking met de resultaten in Vlaanderen

Uiterste voorzichtigheid is geboden wanneer we lessen willen trekken uit deze vergelijking. De enquête kende in Vlaanderen namelijk zeer weinig succes: slechts 89 mensen vulden de vragenlijst in. Voor zover dit kleine aantal ons iets kan vertellen, stellen we twee dingen vast:

- In tegenstelling tot wat gemeenzaam wordt aangenomen, lijken de scholen in de Vlaamse Gemeenschap niet echt beter uitgerust te zijn dan de scholen in de Federatie Wallonië-Brussel: ze doen het ietsje beter qua materiaal, maar niet op het gebied van deskundigen.
- Er lijkt in de Vlaamse Gemeenschap meer voorbehoud te worden gemaakt bij de voordelen van het gebruik van ICT op school: een groter aandeel van de respondenten laat zich sceptisch uit over de toegevoegde waarde van ICT en een minder groot aandeel van de respondenten is zeer sterk overtuigd van de toegevoegde waarde.

D. Link to: gedetailleerde resultaten van de Itinera/SeGEC-enquête 2015

http://www.itinerainstitute.org/sites/default/files/articles/pdf/results_enquete_tice-itinera-segec.pdf

Deel 2: Vergelijking tussen Vlaanderen en Wallonië-Brussel

A. Vergelijkende tabel op basis van indicatoren

SeGEC-ITINERA 2015: Wallonië en Brussels Hoofdstedelijk Gewest	MICTIVO 2012: Vlaanderen	AWT 2013: Wallonië
<p>Bij iets minder dan 2/3 van de respondenten beschikt de school over een ICT-coördinator, hoewel dit in het merendeel van de gevallen als onvoldoende wordt aangemerkt. 1/3 van de scholen beschikt niet over een ICT-coördinator. Vaak mobiliseren scholen zélf de personen voor ICT-ondersteuning.</p> <p>Men wenst meer begeleiding bij ICT-gebruik door een ICT-coördinator, die minstens halftijds beschikbaar is voor de school, en bij voorkeur voltijds.</p>	<p>Schoolkenmerken (dit is geen indicator): ICT- coördinator: 97% geeft aan dat een ICT-coördinator is aangesteld. In iets meer dan een kwart van de scholen wordt die gedeeld met andere scholen, meestal is dit het geval bij de kleinere scholen.</p> <p>Taken: technische ondersteuning, onderhoud en beveiliging van het computerpark, didactische ondersteuning en administratieve ondersteuning, vorming geven over ICT aan het team, schoolwebsite maken, aanvullen, onderhouden.</p>	<p>Ongeveer de helft van de scholen hebben geen ICT-coördinator. Indien er wel één is, is het vaak een leerkracht, de directie of een ander personeelslid die deze taak vervult. De coördinator zorgt voor technische ondersteuning en soms ook voor didactische ondersteuning.</p> <p>Leerkrachten melden de behoefte aan een ICT-coördinator om de beschikbare infrastructuur zo goed mogelijk te kunnen inzetten voor het pedagogisch project.</p>
<p>Het aantal computers beschikbaar per school blijft bescheiden. Meer dan 1/5 van de respondenten weet niet hoeveel computers er aanwezig zijn in de school. 1/10 van de respondenten telt 16 à 20 computers per 100 leerlingen. 37% van de respondenten schat dat er tussen 6 en 15 computers per</p>	<p>ICT infrastructuur en beleid:</p> <p>Indicator 1: aanwezigheid van hardware:</p> <p>Gemiddeld 188 desktops en 24 laptops per school, weinig tot geen tablets. 75% van de scholen hebben meer dan 25 computers per 100 leerlingen. In het Buso wordt deze norm niet gehaald (slechts 52%).</p>	<p>Gemiddeld 8,5 computers per 100 leerlingen. Hiervan is een beperkt aandeel tablets en laptops (minder dan 8%). Dit aantal is laag, maar is reeds verdubbeld sinds 2006.</p>

<p>100 leerlingen beschikbaar zijn.</p>		
<p>Een derde van de respondenten meldt dat er geen digibord in hun school is, 42% van de respondenten schat dat 1 à 10% van de klaslokalen zijn uitgerust met een digibord.</p>	<p>77, 6% van de secundaire scholen beschikt over één of meerdere digiborden, 21, 9% van de scholen heeft er geen, waarvan 9, 4% stelt hier geen behoefte aan te hebben, terwijl 7, 3% de aanschaf ervan wel overweegt. In het BUSO zijn deze cijfers resp. 40%, 60%, 24 en 28%.</p>	<p>In het secundair onderwijs in Wallonië vindt men 1 digibord per 225 leerlingen. In 27% van de scholen is er minstens één digibord.</p>
<p>Bijna 70% van de respondenten meldt dat de school een internetverbinding heeft (hoge snelheid).</p>	<p>75, 5% van de scholen beschikt over draadloos internet. Waar men er nog niet over beschikt, wordt de aanschaf in meer dan 12% van de gevallen overwogen. In 92% van de gevallen gaat het om een breedbandverbinding (Kabel of ADSL).</p> <p>In het Buso beschikt slechts 48% van de scholen over een draadloze internetverbinding.</p>	<p>De meerderheid van de scholen beschikt minstens één internetverbinding, maar vaak gaat het over nog over een verouderde connectie met een lage capaciteit (ligne I in 37 % van de gevallen, ADSL in 47% van de gevallen). 55% van de scholen heeft een draadloze internetverbinding (meestal niet toegankelijk voor de leerlingen).</p>
<p>Het gebruik van de ICT-infrastructuur wordt als 'voldoende' beschouwd, nog iets meer door de directie dan door de leerkrachten.</p> <p>1/5 van de respondenten meldt dat zij nooit gebruik maken van internet voor de lessen. 1/5 maakt er in 1 tot 10% van de tijd gebruik van. Weinig tot geen lessen of oefeningen zijn beschikbaar online of zijn beschikbaar op het intranet van de school. 30% van de leerkrachten gebruikt nooit internet tijdens de les. 1/5 meldt dat zij</p>	<p>ICT-integratie:</p> <p>Indicator 4: ICT-gebruik door leerkrachten: het ICT-gebruik tijdens de lesvoorbereiding is hoger dan het ICT-gebruik tijdens de lessen. Mannen blijken ICT frequenter tijdens de les in te zetten dan vrouwen. Jongere leerkrachten gebruiken ICT meer frequent, zowel tijdens de les als tijdens de lesvoorbereiding. Leerkrachten uit het BSO gebruiken ICT het minst tijdens de lesvoorbereiding, maar hebben wel de hoogste score voor ICT-gebruik tijdens de les. Volgens de leerkrachten gebruiken leerlingen uit het ASO minder ICT in het kader van hun lessen dan leerlingen uit het BSO</p>	<p>Het gebruik van ICT tijdens de les blijft eerder occasioneel. 58% van de leerkrachten meldt dat zij ICT tussen de 10% en de 50% van de tijd gebruiken. 16% maakt geen gebruik van ICT in de klas. 95% van de leerkrachten gebruikt de computer en internet bij lesvoorbereidingen. De voorwaarden tot meer ICT-gebruik zijn onder andere een combinatie van technische ondersteuning evenals opleidingsmogelijkheden gedurende de hele loopbaan. Een</p>

<p>internet minder dan één keer op twintig lessen gebruiken.</p>	<p>en TSO; leerlingen uit de derde graad gebruiken volgens hun leerkrachten vaker ICT dan leerlingen uit de tweede graad, en zij op hun beurt vaker dan leerlingen uit de eerste graad. De SES in de vorm van het diploma van de moeder heeft een positieve invloed op het gebruik van ICT.</p>	<p>internetverbinding van goede kwaliteit, een laptop en een projector, zijn de belangrijkste technische katalysatoren, evenals permanente vorming.</p>
<p>De respondenten zijn onverhopen positief over de voordelen van het ICT-gebruik op school, en hun engagement in het gebruik ervan is onomkeerbaar.</p>	<p>ICT-competenties:</p> <p>Indicator 7: Algemene computerattitude: positief, zowel wat het gebruiksgemak betreft als de waargenomen bruikbaarheid. Bij jongere leerkrachten zijn de waargenomen bruikbaarheid en het waargenomen gebruiksgemak hoger dan bij de oudere collegae. Jongere leerkrachten vinden ICT nuttiger voor hun job en gemakkelijker te gebruiken. Leerkrachten uit de eerste graad vinden het minder gemakkelijk om ICT te gebruiken dan leerkrachten uit de tweede of derde graad. Vrouwen staan negatiever tegenover computers, maar de bruikbaarheid schatten ze even hoog in. Er zijn geen significante verschillen naargelang opleidingsvorm.</p>	<p>Positief, ondanks relatief laag gebruik. Jongere leerkrachten zijn positiever dan oudere leerkrachten, of leerkrachten die een hogere anciënniteit hebben.</p>
<p>45% van de respondenten beschouwt de ICT-competenties als eerder hoog. 36% beschouwt de ICT-competenties als eerder zwak.</p>	<p>Indicator 9: pedagogisch-didactische competenties: De directie meent dat meer dan de helft van de leerkrachten de nodige competenties bezit. Leerkrachten beschouwen hun eigen competenties als voldoende. Ze zijn het meest positief over hun competenties om ICT in te zetten voor het voorbereiden van lessen en voor communicatie, net zoals de directie.</p>	<p>Iets minder dan 2/3 van de leerkrachten beschouwen hun ICT-competenties voldoende voor de uitoefening van hun beroep. 95% onder hen gebruikt ICT bij de lesvoorbereiding. 75% gebruikt ICT voor het beheer van leerlingendata.</p>
	<p>Indicator 10: computerervaring: Leerkrachten gebruiken de computer</p>	<p>Bijna alle leerkrachten hebben thuis een</p>

	<p>gemiddeld 12 uur per week de computer voor het werk, bij de directie is dit 28, 9 uur. 99, 5% bezit een computer met internetaansluiting. Bij de directie is dit 99, 1%.</p>	<p>computer en 9 op 10 heeft internet thuis. Tussen ¼ en 1/3 van de leerkrachten kreeg een ICT-opleiding tijdens hun studies, 56% heeft minstens een dag opleiding gevolgd tijdens hun loopbaan.</p>
<p>ICT-gebruik laat een meer gediversifieerde manier van lesgeven toe, faciliteert didactische innovatie, motiveert de leerlingen om actiever deel te nemen aan de lessen, laat toe om de leerlingen beter te evalueren door continue evaluatie en zelf-evaluatie. ICT-gebruik is daardoor een positieve factor in de strijd tegen schooluitval. Tevens faciliteert het een betere samenwerking tussen leerkrachten. Leerkrachten motiveren wordt slechts door minder dan 1/3 van de respondenten als belangrijk aangemerkt.</p>	<p>Indicator 12: percepties over het belang van ICT voor onderwijs: Leerkrachten en directie zijn het grotendeels eens met het belang van ICT in het onderwijs. De directie schat dit belang iets hoger in dan de leerkrachten. Jongere leerkrachten vinden ICT significant belangrijker. (oudere leerkrachten zijn hier geboren vóór de jaren '60)</p> <p>Vragenlijst: ICT gebruiken in het onderwijs biedt een meerwaarde; ICT verbetert de kwaliteit van het onderwijs; de komst van ICT in het onderwijs zet leerkrachten er toe aan om opnieuw na te denken over hun manier van lesgeven; ICT-gebruik in het onderwijs verandert de relatie tussen leerkracht en leerling (bijvoorbeeld de mate van zelfstandigheid van leerlingen, de intensiteit van de communicatie); ICT helpt leerkrachten om het leerproces van leerlingen beter te begeleiden (bijvoorbeeld feedback geven); ICT-gebruik in het onderwijs dicht de kloof tussen ICT-vaardige en niet ICT-vaardige leerlingen.</p> <p>Indicator 13 percepties over de effecten van ICT-gebruik: Men is het eerder eens met volgende effecten van ICT gebruik, waarbij leerkrachten iets minder dan de directie: leerlingen zijn aandachtiger wanneer ICT wordt</p>	<p>ICT-gebruik laat toe een gediversifieerde manier van lesgeven toe, motiveert de leerlingen, men wint door ICT tijd bij de lesvoorbereiding evenals tijdens het lesgeven. Er wordt ook een betere individualisering van het werk mogelijk terwijl de aandacht en de betrokkenheid van de leerlingen vergroot.</p>

	gebruikt in de klas; door het gebruik van ICT behalen leerlingen betere resultaten; ICT maakt het onderwijs interessanter voor de leerlingen; leerlingen vinden leren leuker als ze een computer mogen gebruiken.	
	<p>Indicator 15: percepties over ICT-infrastructuur: De directie is eerder tevreden met de ICT infrastructuur in de school. Bij de leerkrachten is dit minder, toch zijn ze eerder tevreden met de kwaliteit en het aanbod van de ICT infrastructuur. De oudste en jongste groep leerkrachten hebben hogere scores dan leerkrachten die in de jaren '60 of '70 werden geboren. Leerkrachten uit het ASO blijken meer tevreden te zijn dan leerkrachten uit het BSO. In het Buso is men eerder ontevreden over de ICT-infrastructuur.</p>	<p>Leerkrachten melden de behoefte aan een ICT-coördinator om de beschikbare infrastructuur zo goed mogelijk te kunnen inzetten voor het pedagogisch project. Er is niet voldoende materiaal beschikbaar of het werkt niet naar behoren, de grootte van de groepen leerlingen is niet altijd geschikt om ICT te gebruiken, het materiaal moet verplaatst worden, de ICT-competenties volstaan niet bij de leerkracht (32%), het materiaal is niet voldoende onderhouden, de beperkingen van de uurroosters.</p>
<p>Men wenst meer ondersteuning bij ICT-gebruik zowel door een ICT-coördinator (die minstens halftijds beschikbaar is voor de school) als door opleidingen, die zowel de puur technische als de pedagogische aspecten van ICT belicht.</p>	<p>Indicator 17: percepties over ICT-nascholing: directie en leerkrachten zijn eerder tevreden met het technische en pedagogisch-didactische nascholingsaanbod. Leerkrachten uit het TSO blijken meer tevreden dan leerkrachten uit het ASO en BSO. In het Buso is er geen uitgesproken tevredenheid of ontevredenheid.</p>	<p>43% van de respondenten vindt permanente vorming noodzakelijk (en de nodige vervangingsleerkrachten tijdens de vorming) en 29% vindt ondersteuning door een ICT-coördinator noodzakelijk.</p>

B. Synthèse enquêtes MICTIVO 2012- AWT 2013

VLAANDEREN (MICTIVO 2012)	WALLONIE (AWT 2013)
----------------------------------	----------------------------

ICT-INFRASTRUCTUUR

ICT-coördinator

In 97% van de scholen	In 50% van de scholen
-----------------------	-----------------------

Hardware

25 computers/100 lln in 75% van de scholen	8, 5 computers/100 lln
--	------------------------

Digibord

In 78% van de scholen	In 27% van de scholen
-----------------------	-----------------------

Internetverbinding

In 75,5% van de scholen draadloos internet waarvan 92% van hoge snelheid (kabel of ADSL)	In 55% van de scholen is er draadloos internet waarvan 47% ADSL, en 37% l- line
--	---

ICT-GEBRUIK door leerkrachten

Meer voor de lesvoorbereiding (enkele keren per maand) dan tijdens de lessen (één of meerdere keren per jaar). Jongere leerkrachten gebruiken ICT meer frequent.	58% van de leerkrachten meldt dat zij ICT 10 à 50% van de tijd gebruiken in de klas. 16% maakt geen gebruik van ICT in de klas. 95% van de leerkrachten gebruikt de computer en internet bij lesvoorbereidingen. 75% gebruikt ICT voor het beheer van leerlingengegevens.
--	---

ICT-competenties

Algemene computerattitude

<p>Overtuigd positief over ICT, zowel wat betreft gebruiksgemak als bruikbaarheid. Jongere leerkrachten vinden ICT het nuttigst.</p>	<p>Een grote meerderheid is positief, waarvan de jongste leerkrachten het meest. Het belangrijkste argument is de mogelijkheid tot diversificatie van het lesgeven.</p>
--	---

Pedagogisch-didactische competenties

<p>Gemiddeld beschouwen leerkrachten hun eigen ICT-competenties als voldoende. Hun competenties worden het best ingezet bij het voorbereiden van de lessen en voor communicatie-doeleinden.</p>	<p>Iets minder dan 2/3 van de leerkrachten beschouwen hun ICT-competenties als voldoende voor de uitoefening van hun beroep.</p>
---	--

Percepties over het belang van ICT voor onderwijs en over de effecten van ICT-gebruik

<p>Meerwaarde: betere kwaliteit van het onderwijs, aanmoediging van innovatie en zelfreflectie over de didactische methodologie, verandering van de relatie leerling-leerkracht (grotere autonomie van de leerling en betere begeleiding van de leerkracht van het leerproces), dichten van de kloof tussen ICT-vaardige en niet ICT-vaardige leerlingen. Effecten: leerlingen zijn aandachtiger, behalen betere resultaten, zijn gemoviteerder.</p>	<p>Meerwaarde: gediversifieerde manier van lesgeven, hogere motivatie van de leerlingen, tijdswinst bij de voorbereiding van de les en tijdens het lesgeven, een betere individualisering van het werk en een grotere betrokkenheid van de leerlingen.</p>
--	--

Percepties over de ICT-infrastructuur

<p>Leerkrachten zijn eerder tevreden met de infrastructuur in de school, behalve in het Buso. De oudste en de jongste groep leerkrachten zijn het meest tevreden over de ICT-infrastructuur.</p>	<p>Er is behoefte aan een ICT-coördinator om de beschikbare infrastructuur zo goed mogelijk te kunnen benutten. Er is niet voldoende materiaal of het is verouderd, onbruikbaar of niet goed onderhouden. De grootte van de groep leerlingen is niet altijd geschikt, en het materiaal moet verplaatst worden. 32% van de leerkrachten geeft aan niet over voldoende ICT-competenties te beschikken, de uurroosters zijn beperkend in het gebruik van ICT.</p>
--	--

Percepties over de ICT-nascholing

Leerkrachten zijn hiermee eerder tevreden.	43% van de respondenten vindt permanente vorming noodzakelijk (en het voorzien van de nodige vervangingen) en 29% vindt ICT-ondersteuning door een ICT-coördinator noodzakelijk.
--	--

